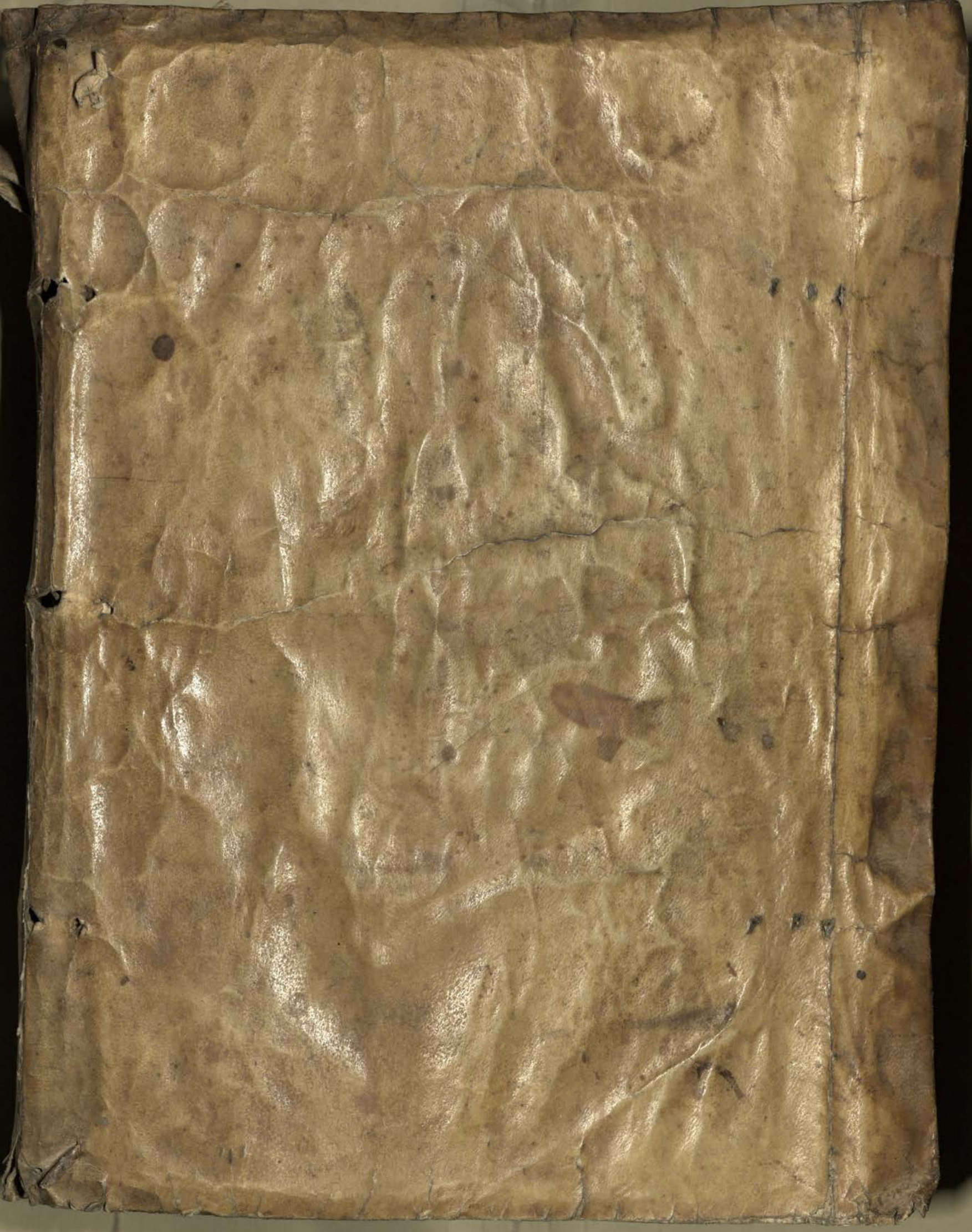

E07N078
E.1

Este libro que aqui seio
 Es de un hombre muy honrado

BIBLIOTECA
 DEL
 Colegio Mayor de Nuestra Señora
 del Rosario

E07 N078 Ej.1

1-52

Handwritten numbers and symbols, including a large '5' and various smaller figures.

Handwritten numbers, possibly '5/5' or '5/5'.

Handwritten numbers and symbols, including a large '5' and various smaller figures.

Handwritten numbers and symbols, including a large '5' and various smaller figures.

Handwritten text, possibly a signature or title.

Handwritten text, possibly a signature or title.

Ex dize S. Antonino qv un varon de santa vida, huu va viscion en q se le
representa q el papa Juan y Boecio le lancan en la boca q llaman
del Vulcan, o del inferno dando a entender su fin de nacion /
El nino Atalarico vino con su hijo Amalasenda su madre q quedo por
heredera de Teodorico su padre, de las excelencias de las se dizen m
zanillos por muchos y especialmente por casiodoro senador de Roma
y de su lengua es como de milagro lo que alcanco, Por q fue gran
griega y latina, y hablo todas las lenguas q se comunican con
el imperio Romo, con tan natural pronunciacion de cada una
q le parecia ser lo aquella su lengua natural. Ninguno la
vio q no se aficionase ~~ala su persona~~ ^{ala su persona} servir y servir, ya
ninguno reprehendio q no se hubiese por sonrado de lo que della
se le dixo ya si hubiese sus vasallos se regaban de le ser muy
obedientes. Dizen Procopio y Jordanes q lo primero q hizo
en heredando fue ocuparse en desazer algunos agravios de su
padre, especialmente con los hijos de Simmaco y de Boecio, y a los
quod amor su valor mas de hombre animoso q de flaca mujer
y no los permitia fazer agravio a ninguno, con lo qual azedo a
muchos contra su virtud. A Theodato su primo gran senal toscana
y muy agravador de sus vezinos, porlee tomar sus haciendas, re-
prehendio aspera mente, sabiendole restituyrlo a genio, con lo q
(por q ni el era muy bueno ni muy cuerdo aun gerado a filosofas)
la cobro mala voluntad. ^{3 4 7 9 6 2}
Puso esta senora gran diligencia en la crianca de su hijo Alarico
q le quedo de xii, y diole maestros sabios y virtuosos q le impu-
niesen en todo lo q deia saber un tan gran Principe, y por evitar
contendias solo a los franceses las tierras q aun ganado ha
padre Theodorico en francia, y embio sus cartas de buen amor
y paz al emperador Justiniano de Constantinopla, encomendandole
q hubiese de baxo de su amparo, Al nino Atalarico ya ella
que estado, y el emperador solo con buen

Reynando el Rey Theodorico en Italia, (cuyo fono fue cerca
los años del señor de quatrocientos y setenta y cinco) fue muerto en
carceles, el gran Philosopho moral Boecio martyre, que por otro
nombre es dicho Severino, cuyo cuerpo esta en Colonia, este Theo-
dorico florecio entpo del emperador Cens - Venero en su Infie
El doctor Illecoae Ofu Pontifical en la p^{ra} parte de la vida del 127
Pontifice Simaco dice q^{ue} fue bpo del emp^{re} Theodorico en el año de
y q^{ue} entonces florecio el doctissimo y santissimo Boecio Severino
S. Thomas en el libro de semo dice. estas palabras. Vndequit
Boecio Vixerunt q^{ue} Consul Romanus, Vix e Satolicus ex h^{ab}it qui
disputans de fide Catholica, contra duos Seneticos. S. Nestorin
et Euticez, cum nullo esset qui eis resisteret, Boecio ipse in comu-
ni consilio deuictus, sicut patet in libro suo de duabz naturis, in xpo.
Vide cetera in f. 2. p. i.

folio. 93
p. 3.

† y quemurio en carceles martyre. esto se añade al de Vbi supra
Pineda Limonarcia. libro. 16. cap. 9. §. 3. dize lo siguiente, de Boecio
que Theodorico Rey Ariano, en carcel al Papa Juan Sasta q^{ue} murio
en la carcel, Tambien tuuo mucho tpo preso, a Boecio Severino ya
Simaco Induexo por falsas acusaciones de Opilion, y gaudencia
q^{ue} degubieron dellor q^{ue} favorecian las partes del Emp^{re} Iustinus, por
suspecta q^{ue} tuuo dellor q^{ue} deseauan la bextad de Italia, y despues los
malo condhoz Varones illurheb. Con cuya muerte puso gran máfia
en las cosas de su vida. ya undeze Pwopis q^{ue} gano la muerte por que
98. dias despues q^{ue} los Sijos matar sepudieron en la mesa vn gran
cabeza de vn pece y a cenar, y en vien dola, se parecio la propria de
Simaco recien muerto, y q^{ue} le moruaua los dientes, y le miraua
con los espantables y amenacadores, y cubio tan gran temblor y
temor q^{ue} se fue luego como pudo a la cama y conto al medico Elipio lo
q^{ue} auia visto, y tuuo grandolor de auer comido tan gran de tyrania
contra tales Sombres, sin auerprim aueriguado iuridicamente la p^{ra}dad
y tal accidente le vino q^{ue} murio poco despues - Primer q^{ue} murio Sijo
llamar alor Condes y otros grandos Varones, y propusies como el no
deseaua Sijo Varon alguno, y como era su volu^{nt} q^{ue} Sija Amalabeta
le succediese en el Reyno, y despues della Atalarico Sijo della y de
Viterico y amuerto y abria el m^uno diez años y encomendoles al dho
El amor del Senado y la concordia con el Emp^{re} de Costantinopla y
conesto murio, no co tambien remale de vida como aya comecado
y dize y mediado, por seauer apartado del conejo delos buenos tiranica mente

**Sancti thome de aquino super li-
bris Boecii de consolatione philoso-
phie cōmentum cum expositione feli-
citer incipit.**

Philosophie seruias oportet ut tibi contingat vera libertas.
Hec sunt vba Seneca octaua epla ad Lucillu. q^{ue} vocari phi-
losophia sciam veritas recte se h^{ab}et ex scdo methaphisice. et phi-
losophia asert delectationes mirabiles firmitate et puritate. ex
deco ethicoz. Et multis visa est phia res mirabilis et diuina ex
de celo et mudo aristotel. Itē q^{ue} nulla scia similis est phie que
clarificat aiam et facit delectari eā in b seculo in psecutōe et rectitudine. ex libro 8 po-
mo et morte. Et phia trahit hoiem ab obscuritate ignorantie ad sciam. a tenebris stul-
tie ad lucē sapie et ad claritatē intellect^{us}. ex eodē libro Aristotel. Itē q^{ue} phia a su-
pstitōe liberat metu mortis nō perturbat fin Tulliu in libro de finibus bonoz et maloz.
Ideo Seneca has et similes p^{ro}ditōes et effect^{us} laudabiles phie auertēs. hortatur
nos ad fruiciū phie in ppositōe pposita sic dicēs. Phie seruias oportet. Que qui
dē ppositio pōt pbari multis rōibus. pmo sic. Illi o^{mn}es seruire p cui^{us} seruitutē hōi cō-
tingit vera libertas. h phia est hōi. igit. Adior nota q^{ue} libertas est nobilissima cō-
ditio quā nā humana desiderat et affectat. Adior p^{ro} p eundē Senecā qui postquā
pmitit ppositōem istā. phie fūlas oportet subitig^{it} ut tibi p^{ro}ligat vera libertas. et pan-
cis interpositis dicit. hoc ei. si ipm fūire phie libertas est. Probat sō sic. Illi o^{mn}es fūire
q^{ue} animū pficiūt. vitā disponit. actōes regit. agēda et obmittēda demōstrat et sine q^{ue}
nemo est secur^{us}. phia est hōi. igit. et. Adior nota. nā iste p^{ro}ditōes sunt de pfectōe
hois. Adior declarat p Senecā. xvi. epla ad Lucillū loquēs de phia dicit. Hec
aia format et fabricat. vitā disposit. actōes regit. et obmittēda demōstrat. sedet ad gu-
bernandū erratū. fluctuatū dirigit cursū. h sine hac nō ē secur^{us}. Probat tertio
sic. Illi est fūendi q^{ue} tradit cognitioni vltimū finis magnū incrementū. phia ē hu-
iūmōi. igit. et. Adior nota. q^{ue} cognitio vltimū finis magnū incrementū p^{ro}fert ad vi-
tā. ex p ethico. Adior declarat. Nā vltim^{us} finis vite hūane est bñtudo cui^{us} cogni-
tionē phia tradit. Dicit. n. phia in tertio de p^{ro}latōe pla secūda q^{ue} bñtudo ē stat^{us}
oim bonoz aggregatōe pfect^{us}. Et i eodē itio ostēdit phia in q^{ue} sit vera beatitudo et
quō ad eā pueniat. Probat q^{ue}to. Illi o^{mn}es fūire q^{ue} facit hoiem parē deo. phia ē hu-
iūmōi. igit. et. Adior nota de se. Adior p^{ro} p Senecā. xlii. epla ad Lucillū. qui dīc^{it}
Hoc. n. mihi phia pmitit ut me parē deo reddat. Probat quinto. Illi est seruendiū
q^{ue} est magistra oim sciarum. nutrit oim virtutū. summū solatiū lapsoz aiorum. q^{ue}
est premis veri lumis. et cuius exhortatio est recta sui auctoritate dignissima. philo-
sophia est hōi. igit. et. Adior nota. q^{ue} rōnabiliter ppter has p^{ro}ditōes laudabiles
aliciū fūit. Adior declarat. nā phia est magistra oim virtutū. ex pmo de p^{ro}latōe
pla tertia. ipsa est nutrit oim virtutū scdo de p^{ro}latōe pla q^{ue}ta. Ipsa est summū sol-
latiū lapsoz aior tertio de p^{ro}latōe pla pma. Ipsa est p^{ro}uia veri lumis. quarto de

Nota 1. du. 3.

Arcepo de
Iste

Arcepo

Colegio Mayor del Rosario.

consolatione p[ro]p[ri]a p[ri]ma. et eius exhortatio est recta sui auctoritate dignissima. qu[ia] uero
de consolatione p[ro]p[ri]a p[ri]ma. Sic ergo patet p[ro]positio declarata que dicitur philoso-
phie seruicias oportet. Si diceret quid mihi p[ro]dest philosophia si fatum est. q[uo]d mihi
p[ro]dest philosophia si deus rector est. quid mihi p[ro]dest philosophia si casus imperat
Ad hoc r[ati]o[n]at Seneca. xiiij. ep[istola] sua siue inextorabili lege fata nos stringat. siue de-
arbitr[ar]io vniuersis cuncta disponit siue casus actiones humanas sine ordine p[er]miscet
adhuc p[ro]dest insistend[um] est. P[ro]bia enim nos tueri habet. hec eni[m] exhortatur ut liben-
ter deo placeamus. ut ip[su]m sequamur. ut continue fortune resistamus et ut casus se-
ramus. Licet aut[em] omnes homines natura scire desiderent. t[ame]n pauci de quo volo-
est p[ro]bia vacant. quod ideo p[er]tigit q[uia] plures omissis delectationibus interiorib[us] ad
delectat[i]o[n]es refugit corporales. N[on] tamen oportet delectationes corpales e[ss]e
gibilliores interioribus. q[uia] delectationes corpales impediunt a summo bono. In-
teriores aut[em] ad id p[ro]mouent. Unde boetius in tractatu de summo bono dicit. vo-
lere debet qui delectationibus sensualibus detinentur bona interiora omittendo.
N[on]a dedit bonis sensualib[us] summa bona n[on] attingit. Quos ho[m]ines sensuales boe-
tius quarto de p[ro]solat[i]o[n]e p[ro]p[ri]a quarta p[ar]at vesp[er]itionibus dicit. Neque enim
oculos suos tenebris assuetos ad lucē p[er]spicue veritatis attollere. simileq[ue] sunt aul-
bus quartu[m] intuitu nox illuminat dies excecatur. Et h[ic] ho[m]ines sensuales et vulgares n[on]
magnificent nomen p[ro]bie s[ed] magis blasphemant. nihilominus t[ame]n p[ro]bia in sua dignita-
te perseuerat teste Seneca. xiiij. ep[istola] ad Lucillu[m]. Nunq[uam] inualecet ad tantum ma-
licia neq[ue] ad tantum exceditur s[ed] virtutes ut non nomen p[ro]bie sacrum et venerabile
permaneant. Sed diceret philosophari non valeo q[uia] pauper sum. s[ed] si diuitias habu-
ero totum me philosophie dabo. et hoc videtur r[ati]onabile. q[uia] natura per se n[on] est suffi-
ciens ad speculandum. s[ed] oportet cibum et potum et reliqua famulatum p[er]sistere. et
p[er] tanto sacerdotes in egypto habitis necessarijs p[ro]pter ammirari ceperunt philo-
sophari. Hec excusatio r[ati]o[n]e paupertatis non valet. audi Senecam. xvij. ep[istola] ad Lu-
cillum. qui dicit. N[on] est quo nos paupertas a philosophia renocet. tolleranda eni[m]
est fames quam tollerauerunt quidam in obsidionibus. et quid aliud erat p[ro]misi pa-
cientie illo[rum] q[uam] in arbitrijs non cadere. s[ed] inimicor[um]. q[uam] magis est q[uam] p[er]mittitur p[ro]p[ri]a
tua libertas nullius hominis timor et q[uod] aim liberat a furoribus. multis eni[m] ad phi-
losophandum obstitere diuitie. Paupertas aut[em] expedita securus est. si vis aio vaca-
re pauper sis oportet aut pauperi similis. q[uia] non p[otes]t studium salutare fieri sine cura
fragilitatis. fragilitas aut[em] est voluntaria paupertas. hec Seneca. Terciu[m] est igit[ur]
ad philosophand[um] exiguntur necessaria s[ed] sufficiunt homini pauca. non eni[m] oportet fu-
turum felicem de[us] terre et maris esse. q[uia] natura paucis minimisq[ue] p[ro]tenta est ex secun-
do de p[ro]solat[i]o[n]e p[ro]p[ri]a quinta. P[ro]fice ergo o[mn]ia a te et ad p[ro]biam magno cursu. totis
q[ue] viribus intende. hec Seneca. xvij. ep[istola] ad Lucillum. Philosophie ergo ser-
uicias oportet ut tibi contingat vera libertas. ut tibi contingat vera securitas. ut tibi
innotescat felicitas. ut par deo fias. et p[re]cipue ut in aduersitatibus et tribulationibus
positus per ipsam verissime consolaberis exemplo Boetij quem philosophia in exili-
um relegat[us] ab omnibus bonis pulsus. dignitatibus exutus. multis miserijs affli-
ctum dulcissime consolabatur. de cuius philosophie p[ro]solat[i]o[n]e agitur in libro boe-
tij qui intitulatur liber de consolatione philosophie. de quo ad p[re]sens nostra e[st] in-
tentio. Hec sufficiant de introductione huius libri.

Sed anteq[uam] ad littera[m] accedamus quinque sunt p[re]mittenda. Primum de causa

Prohemium

suscepti operis. Secund[um] de causis huius libri. Terciu[m] de titulo huius libri et eius
expositio[n]e. Quartu[m] de causa intitulat[i]o[n]is p[re]sentis libri. Quintu[m] de generali summa et
sententia huius libri. Circa primu[m] videlicet circa causam suscepti operis quare Boe-
tius hunc libru[m] c[on]scripsit est sciend[um] q[uod] Boecius vir eximi[us] c[on]sul roman[us] fide catho-
licus extitit. qui disputas de fide catholica c[on]tra duos hereticos. s[ed] c[on]tra Nestoru[m]
et Eunce. cu[m] nullus esset qui eis resisteret Boecius ip[sos] in c[on]silio deuictos sicut
patet in libro suo de duab[us] naturis in xpo. T[em]pore vero Theodorici regis gotto-
rum cum ides Theodoricus tyrannide sua c[on]tra romanos vellet exercere. et quoslib[et] bo-
nos opprimere. Boecius virtute dei armatus pl[ur]oib[us] alijs sibi resistit. et quos si-
ranica rabies inuaderat Boecius amore iusticie exponens se periculis ip[sos] liberauit
videns aut[em] theodoricus rex gotto[rum] solu[m] ip[su]m boeci[u]m sibi resistentem cogitabat qua-
liter ip[su]m p[er]deret. et cu[m] iusta causaz c[on]tra cu[m] n[on] inueniret duas falsas causas configit.
Dixit eni[m] Boeci[u]m impedisse quedam delatores sibi litteras. que c[on]tinebant accusat[i]o-
nem senatus Romano[rum] ut sic senatus redderet reus lese maiestatis. Hanc causaz
tangit boecius p[ro]p[ri]a quarta huius primi dic[ti]o[n]is. Delatores ne docum[en]ta deferret quib[us]
senatu[m] maiestatis reu[er]a faceret impedisse criminamur. Secunda accusabatur boecius q[uod]
quasdam litteras direxisset ad impatore[m] c[on]stantinopolitanu[m] p[er] quas restitueret liberta-
tem p[re]stinat[i] ip[s]is romanis. hanc causaz tangit boecius eade[m] p[ro]p[ri]a sic dicens. Nam de
c[on]positis falso litteris q[ui]bus libertate arguor spasse romanam quid attinet dicere. his
de causis Boecius p[er] viles p[er]sonas et infames accusatus. indefensus reus est indica-
tus et a rege Theodorico papie in exiliu[m] relegat[us]. Boecius aut[em] in exilio positus p[er]
terit[us] p[er]spicitate sec[un]da reputans et p[re]sentem aduersitatē c[on]siderans. ne aliquis h[oc] in si-
mili statu positus desperet. sed vnde c[on]solaretur h[er]et. philosophica c[on]solat[i]o[n]em c[on]-
posuit c[on]tra mutabilitate[m] fortune. Et quib[us] dictis pat[et] q[uod] causa suscepti operis est il-
la. quaten[us] boecius se in exiliu[m] relegat[us] ab o[mn]ibus bonis depuls[us] dignitatibus eru-
tus philosophice se tueretur volens c[on]solari quolibet ho[m]inem in simili statu positu[m] ne
desperet similiter esse c[on]tend[um]. Secundo vidend[um] est de causis huius libri. cuius
causa efficiens fuit Boecius qui describens materia[m] huius libri vtitur tam p[ro]p[ri]a q[uam] me-
tro. imitatus marcianu[m] felice capella qui in describendo nuptias mercurij et philog[ie]
hoc stilo vsus est de quo fit mentio in theodolo ubi dicitur. Egregiam sobolem cui
per stilbonis amorem. Ali superum magna sociasti teste capella. Licet ille liber
Boecij multum excellat librum marcianu[m] tam nobilitate materie q[uam] p[ri]uilegio elo-
quentie. Boetius enim nec Tulio in prosa nec Virgilio in metro minor reputatur
vritur aut[em] boecius in hoc libro prosa in qua ponit rationes ad consoland[um] boeci[u]m
probando q[uod] non sit dolendum de amissione rerum temporalium. Vritur aut[em] me-
tro delectabili ut dum audiat[ur] meror[um] obliuioni tradatur. Causa materialis huius
libri est philosophica consolatio ordinata ad contemptum mundanorum et ad appe-
titum summe felicitatis. vel philosophica consolatio persuadens neminem extolli in
prosperis nec deprimi in aduersis. vel aliter causa materialis siue subiectum huius
libri est status miserabilis Boecij philosophica consolatione superinducta. Cau-
sa formalis tractatus huius libri consistit in eius diuisione de qua videbitur post.
Causa aut[em] formalis tractandi est modus agendi boecij. et est dyalogus idest ser-
mo duorum. introducit eni[m] boecius in hoc libro duas personas. s[ed] seipsum suam
miseriam deplangentem et philosophiam sibi condole[m]tem et ipsum super sua mise-
ria consolantem et hoc est rationale. Nam secundum beatum gregoriu[m] Tercius

boetii vita
Boetij Cons. Rom.

Theodoricus Rex

Testimonia ad
uers[us] Boeci[u]m

causa materialis

causa formalis
modus dialogi

ordo consolationis est ut cum volumus aliquem a merore suspendere. Primo stu-
deamus luctui eius concordare. vel ideo causa formalis est dyalogus. quia in qua-
dam parte huius primi libri philosophia introducit fortunā ipsū boeciū alloquen-
tem ubi incidit quedam figura tropi que vocatur ethopeia. de qua dicit grecismus
ac introducit aliquos ethopeia loquentes. ut cum fortuna loquitur boecius ipsa. Vel
potest dici secundū cōiter loquentes q̄ causa formalis tractandi est quintuplex. dif-
finita. diuisa. pbatina. improbatina. exemploz positina. sicut videbitur in libro.
Causa finalis huius libri est ut ipso cognito nos ipsos et quolibet alios in aduersis
tribulationibus et tribulatione positos philosophica cōsolatōe tueamur. Et ne erollamur in
prosperis et deprimamur in aduersis. Tercio videndū est de titulo huius libri et
de eius expositione. Unde sciendū q̄ titulus secundū Remigiū sup̄ donato est cla-
rissimū ingressus operis sequētis. et dicitur titulus a titan q̄ est sol. sicut em̄ sol il-
luminat mūdū sic titulus libri. Et pponit titulus libro ad cōsumationē operis et ad
laudem auctoris. Est ergo titulus p̄sentis libri talis. Aulcū. Aulcū. Torquati. Sē-
nerini exconsulis. Patricij. Ordinarij. Boecij viri illustris incipit liber de cōsola-
tione phie. Sed queritur quare tot nomia p̄pria ponūtur in titulo. Dicunt aliq̄
q̄ forte fuit cōsuetudo romanorū ut sic nomia abseriberent suoz auoz et predecesso-
rum. vel aliter potest dici q̄ plura nomia ponūtur in titulo propter honore et lau-
dem ipsius boecij. quia secundū Senecam in libro de clementia ad Meronē. Aulcū
ta cognomina honori data sunt. Sicut em̄ vilis persona non vult nomari nisi vno
nomine. quia quanto plus nomiat̄ tanto plus cognoscitur et tantomagis sorde-
scit. Sic honesta p̄sona vult nomari pluribus nominibus ut sic magis innotescat et
clareat alijs sua fama. nam om̄e bonū in cōmune deductū magis eluceat. Ex-
ponitur autē iste titulus sic. Boecius dictus fuit auitius a quodam nobili romano
sic dicto de cuius genere ipse fuit. vel dictus auitius quasi invictus ab a q̄ est sine
et vicos victoria. nūquam em̄ boecius vici potuit ut flecteretur a iure ad iniusticiā
sicut ipse testatur quarta prosa huius primi libri dicens. Nūquam a iure ad iniuri-
am me quisq̄ detraxit. Secundo boecius dictus fuit mauius quia de genere mau-
liorū fuit qui erant nobiles romani. Tercio boecius dictus fuit Torquatus a quo-
dam nobili romano sic dicto. qui cū singulare bellum iniret cum quodam de gallia
ipsum denicit et torquem in collo haberem sibi abstulit. cuius ratione dictus fuit
torquatus de cuius genere fuit boetius. Quarto Boetius dictus fuit Senerin⁹
a seueritate. Seuerus enim fuit cum Theodonico regi gottorū se opposuit. vel di-
ctus fuit seuerinus quasi sequens veritatem. nunquam enim in iudicijs vel amore
vel odio flecti potuit a veritate. Quinto Boecius dictus fuit Exconsul quasi vn⁹
ex consulibus Romanorum vel exconsul quasi extra consulatū positus quem pri-
us habuit. Exconsulares dicebātur qui iam depoluerāt consulatū et licet ab ho-
nore consulatus cessarent tamen postea plus alijs in magna reuerentia habeban-
tur. Sexto dictus fuit Patricius a nobilissimo romano sic dicto de cuius genere
fuit boecius vel alio modo Patricij dicebantur nobiles romani qui prouidebant
reipublice sicut pater filio quorum nomina scripta erant aureis litteris et ideo di-
cebantur patres de quorum numero fuit vnus patricius Boecius propter quod
dictus fuit patricius. Septimo dicebatur Ordinarius. quia rempublicaz ordinari⁹
vel aliter ordinari⁹ dicebātur qui tāte dignitatis erāt ut quolibz ordine digni essent
et sic fuit boecius. Octavo nota p̄prio dictus fuit boecius q̄ interpretatur adiutor.

Causa finalis
Tmily libri. a
Zytm. i. sol q̄
illuminat huius
et sol mūdū

Torcaty
seuerin⁹
exconsules.
Patricij. i. Pa-
trici filioz
Ordinarij
Boecij. q̄. i. ad
iura pauperz

fuit in necessitate pauperibus subueniebat. Quarto videndum est de causa intitu-
lationis huius libri. Intitulatur iste liber de consolatione philosophica. Ubi sciendū
philosophica consolatio dicitur rōnabilis demonstratio declarans de cui⁹ amissione
non est dolendū et de cui⁹ possessione non sit gaudendū. et q̄ hoc p̄tractatur in p̄-
senti libro ideo sic intitulatur. Quinto videndū est de generali summa hui⁹ toti⁹ libri
Ubi sciendū q̄ boecius in hoc libro ostendit bona t̄palia esse transitoria et nō consi-
stere totaliter in eis to-
talem verā felicitatē et p̄-
cōsequēs nō est dolendū
de eoz absētia. nec gau-
dendū de eoz p̄sentia
et neminē debere extol-
li in prosperis nec depri-
mi in aduersis Ostendit
tur etiam in p̄senti libro
quid sit summū bonum
ubi sit sitū et quō ad ip̄s
p̄ueniatur Etia ostendit
tur q̄ boni sep sunt po-
tentes et mali semp sunt impotentes et q̄ bonis nūq̄ defiant sua p̄mia malis nunq̄
sua supplicia. Post hoc ostenditur quid sit diuina prouidentia. quid casus. quid fa-
tum. quid liberū arbitriū. Et ponit boecius rationes quibus p̄bat liberū arbitrium
non posse stare cū prouidentia diuina. et ponit quorundā falsam solutionē et eam im-
probat. postea ostendit veram solutionē quā rationibus confirmat. Ista et alia plu-
ra et pulchra determinantur in hoc libro sicut patebit in sequentibus.

Aulcū. Aulcū. Torquati Senerini Boecij Ordi-
narij Patricij viri exconsulis de consolatione philoso-
phie liber primus feliciter incipit. Metrum primus
heroicum elegiacum.

Armina qui quondam
studio florente peregi.
Stebilis heu meos
cogor inire modos.

Armina qui quondam) Presens liber Boecij prima sui diuisio
ne diuiditur in quinqz partes secundū q̄ ponit quinqz libros par-
tiales quos cōtinet. In primo conqueritur se miseris subiectus
In secundo ponit remedia cōsolatina. In tertio determinat de
verā felicitate in quo sit sita et quomō ad eam perueniatur. In
quarto mouet quasda questioēs ipsi philosophie. In quinto de-
terminat de ca sa et prouidentia diuina. Primus liber incipit hic. Armina. Secun-
dus liber incipit ibi Post hec paulisp. Tercius ibi Jam cantū illa finierat. Quar-
tus ibi Hec cū phia. Quintus ibi. dixerat orōnisqz cursum. Quid et de quo agatur
in quolibet libro patebit loco suo. Primus liber diuiditur in. xiii. partes. qz huius
primi libri sūt septem metra et sex prose que partes patebūt. que autem sit materia et
intentio cuiuslibet partis similiter patebit. Notandum aut q̄ primū metru hui⁹
primi libri vocatur elegiacū. Est aut metru elegiacū quod cōstat ex vno versu ex
ametro. i. sex pedū. et alio pentametro. i. quinqz pedū. Et dicitur elegiacū ab eley-
quod est miseria. elegia enim est miseria. Metrum enim elegiacū inuentū fuit pro
describenda miseria quāuis eo hodie aliqui vtunt ad alia describēda. vnde orati⁹
Ubius imperiter ciuitis querimonia primum. Post hec inclusa est voci sententia
cōpos. quis aut fuerit prim⁹ adinuētor talis metri elegiaci dubitat. vnde orati⁹
Quis tamē exiguos elegos emisit auctor. Grammatici certāt et adhuc sub iudice lis ē

Armina qui quondam) Presens liber Boecij prima sui diuisio
ne diuiditur in quinqz partes secundū q̄ ponit quinqz libros par-
tiales quos cōtinet. In primo conqueritur se miseris subiectus
In secundo ponit remedia cōsolatina. In tertio determinat de
verā felicitate in quo sit sita et quomō ad eam perueniatur. In
quarto mouet quasda questioēs ipsi philosophie. In quinto de-
terminat de ca sa et prouidentia diuina. Primus liber incipit hic. Armina. Secun-
dus liber incipit ibi Post hec paulisp. Tercius ibi Jam cantū illa finierat. Quar-
tus ibi Hec cū phia. Quintus ibi. dixerat orōnisqz cursum. Quid et de quo agatur
in quolibet libro patebit loco suo. Primus liber diuiditur in. xiii. partes. qz huius
primi libri sūt septem metra et sex prose que partes patebūt. que autem sit materia et
intentio cuiuslibet partis similiter patebit. Notandum aut q̄ primū metru hui⁹
primi libri vocatur elegiacū. Est aut metru elegiacū quod cōstat ex vno versu ex
ametro. i. sex pedū. et alio pentametro. i. quinqz pedū. Et dicitur elegiacū ab eley-
quod est miseria. elegia enim est miseria. Metrum enim elegiacū inuentū fuit pro
describenda miseria quāuis eo hodie aliqui vtunt ad alia describēda. vnde orati⁹
Ubius imperiter ciuitis querimonia primum. Post hec inclusa est voci sententia
cōpos. quis aut fuerit prim⁹ adinuētor talis metri elegiaci dubitat. vnde orati⁹
Quis tamē exiguos elegos emisit auctor. Grammatici certāt et adhuc sub iudice lis ē

Armina qui quondam
studio florente peregi.
Stebilis heu meos
cogor inire modos.

Armina qui quondam
studio florente peregi.
Stebilis heu meos
cogor inire modos.

Armina qui quondam) Presens liber Boecij prima sui diuisio
ne diuiditur in quinqz partes secundū q̄ ponit quinqz libros par-
tiales quos cōtinet. In primo conqueritur se miseris subiectus
In secundo ponit remedia cōsolatina. In tertio determinat de
verā felicitate in quo sit sita et quomō ad eam perueniatur. In
quarto mouet quasda questioēs ipsi philosophie. In quinto de-
terminat de ca sa et prouidentia diuina. Primus liber incipit hic. Armina. Secun-
dus liber incipit ibi Post hec paulisp. Tercius ibi Jam cantū illa finierat. Quar-
tus ibi Hec cū phia. Quintus ibi. dixerat orōnisqz cursum. Quid et de quo agatur
in quolibet libro patebit loco suo. Primus liber diuiditur in. xiii. partes. qz huius
primi libri sūt septem metra et sex prose que partes patebūt. que autem sit materia et
intentio cuiuslibet partis similiter patebit. Notandum aut q̄ primū metru hui⁹
primi libri vocatur elegiacū. Est aut metru elegiacū quod cōstat ex vno versu ex
ametro. i. sex pedū. et alio pentametro. i. quinqz pedū. Et dicitur elegiacū ab eley-
quod est miseria. elegia enim est miseria. Metrum enim elegiacū inuentū fuit pro
describenda miseria quāuis eo hodie aliqui vtunt ad alia describēda. vnde orati⁹
Ubius imperiter ciuitis querimonia primum. Post hec inclusa est voci sententia
cōpos. quis aut fuerit prim⁹ adinuētor talis metri elegiaci dubitat. vnde orati⁹
Quis tamē exiguos elegos emisit auctor. Grammatici certāt et adhuc sub iudice lis ē

Elegiacū metru
nō elegiacū
Orati⁹
notat

Et dividitur hoc primū metrum in quatuor ptes. Primo boecius deplāgit statū suē
miserie ex pte pmutacionis studiū. Secundo ex pte defectus corporalis. Tercio ex pte
plongacionis vite miserabilis. Quarto apostrophat cōtra suos amicos. secūda ibi
gloria felicitatis. tertia pars ibi mors hoīm felix. quarta. ibi quid me felice. p̄io facit qđ
dictū est. secundo approbat dictū suū ibi. Ecce mihi lacere. dicit primo. Ego boeci⁹
qui quondā tempore p̄speritatis studio meo florēte p̄gi. i. cōposui carmina supple
delectabilia et iocunda

hic tempore aduersita
tis. flebilis. i. dignus ut
defleat. vel flebilis. i. tri
stis cogor inire. i. incho

Ecce mihi lacere dictat scribēda came
Et veris elegi fletib⁹ ora rigāt. ne

are mestos modos. i. tristia metra de mea miseria. Notandū sicut dictū fuit prius
boecius utitur in hoc libro tam prosa q̄ metro. metro q̄ talis modus scribendū ma
gis fuit cōueniens sue materie. sicut em̄ potio curatua que amara est delectabilius
sumitur si fuerit aliqua dulcedine p̄mixta. sic rōes philosophice in prosa tradite liben
tius a boecio suscipiuntur si fuerint iocūditate metri dulcorate. Et ideo boecius nūc
utitur metro nunc p̄sa. q̄ alternatis vti delectabilius est. vnde auctor poetrie. Qđ
sapit insipidum viciosa frequentia reddit.

Item nota q̄ boecius incipit librum suū
a metro q̄ a p̄sa. q̄ modus scribendi metricus magis fuit vsitatus apud antiquos
q̄ p̄saycus. vel ideo q̄ metrum est delectabilius p̄sa. ut ergo magis aliciat audien
tes ad suū librum ideo in principio libri inuitur metro. Item nota circa litteram
q̄ carmina vno modo dicuntur scripta metrica certis pedibus mensurata. Alio mō
dicuntur quēcūq; dicta vel scripta etiā p̄sayca que sunt de re delectabili. Boeci⁹ au
tem florente studio cōposuit ut plurimū carmina p̄sayca de re delectabili. Edidit
em̄ quedam carmina philosophica. quedā logicalia. quedā theologicalia. sicut pars
respicienti eius diuersos libros Tempore autē aduersitatis cogebatur boecius ad
cōponendū carmina metrica tristia. Item nota studium est vebemēs applicatio ad
aliquo agendū cū bona voluntate dico cū bonavoluntate. q̄ i malivolā aiām nō intrabit

sapiētia. hec salomō. Et perfectio discipuli in trib⁹ cōsistit ex boecio de disciplina sco
larium. in attentione. docilitate. et benivolentia. Hōi em̄ nolenti licetē iam. et non ut
oportet studentī impossibilis est p̄fessio boni. Eustracius primo etibicorū. Item
nota q̄ duplex est studium florens et aridum. Ad studiū florens tria exiguntur. Pri
mo requiritur iuuentus. q̄ iuuenes perspicaciores sunt senibus. senes autē magis
sunt immemores. Secūdo requiritur habitus necessariorum. quia natura per se nō
est sufficiens ad speculandum. sed oportet necessaria existere. ex quarto etibicorū

Tercio requiritur animi tranquillitas que cōtingit per sedationem passionū. quia
anima quiescens et residens sit prudens. vñ. p̄bicozum. Ubi em̄ passiones domi
nantur ibi intellectus obscuratur. ideo boecius in fine huius primi hortādo nos ad
singam passionū dicit. Gaudia pelle. pelle timorem. spemq; fugato. nec dolor adsit.
Huius mens est vincitq; frenis hec vbi regnant. Studium autē aridum est ad qđ
cōcurrunt oppositē cōditiones. scz senectus. necessariorū defectus. et animi pertur
batio. Nota q̄ versus de miseria dicuntur mesti modi. dicuntur em̄ modi a mo
dulando. q̄ pedibus modulantur. et dicuntur mesti ratione materie. q̄ sunt de tri
sti materia scz aduersitatis. Nota q̄ in primis duobus versibus notatur antithesis. i.

cōtrapositio. dicitur em̄ in primo versu quondāz peregrinū cui contrariatur in secundo

Metriq; antiquior

Prosaicq; modernior

Studij. q.

Salomon

3. p̄ discipulo.

ma ad studij

2. studij

1. florēdi ad q̄ 3

iuuentq; habitq;

Tranquilital.

2. studij. f. aridū

q̄ 3. f. cōtraria. f.

Senectq; Defectq;

Perturbatio animi.

Antithesis. i. cō

trapositio figura

versu cogor inire. i. inchoare. Item dicit in primo versu florente studio cui cōtraria
tur in secundo flebilis. Item dicitur in primo versu carmina supple iocūda cui cōtra
riat in secundo mestos modos. Item notādū q̄ boecius rationabiliter deplāgit sta
tum suū ex parte permutacionis studiū philosophici. qđ verum fuit in studiū poeti
cum quo nunc cogebatur vti. Proposuit em̄ boecius dolorem suū metricē cōscri
bere et non philosophice consolari. nam studium philosophicū est studiū veritatis.

Has saltē null⁹ potuit puincere terror:
Ne nostrū comites; psequeretur iter.

problemio metabaphice secundū puerbiū mentitur multa poete. Item per studiū
philosophicū acquiruntur beatitudo ex. r. etibicorū. Per studiū autē poeticū falsitatis
certitudo ex secundo metabaphice. Ecce mihi lacere. hic boecius approbat dictū
suū. dixit em̄ q̄ cogat inire mestos modos hoc ipse probat. secundo respōdet que
stioni ibi has saltē. primo dicit bene dixi q̄ cogor inire mestos modos. ecce de
mōstratio huius ad sensum. nam camene. i. muse poetice lacere. i. lacerantes mētes
hoīm ille dictant mihi dicta scribenda supple carmina metrica. et elegi. i. versus mise
rie quos muse mihi dictant illi rigant. i. bumectant ora. i. faciem meā veris fletibus

Notādū q̄ secūda poetarū. i. singuntur fuisse muse in mōte elicone iuxta fontē caba
linū de quo fonte loquitur persius in principio libri sui dicens. Fonte caballino q̄.
Que muse singuntur poetis ministrasse scientiā cōponendi carmina metrica. et ille
muse poetice vocabatur camene. quasi canētes amene eo q̄ multū delectant hoies
ratione metri. Nota q̄ ille muse poetice dicuntur lacere actiue. q̄ lacerant. i. di
strahūt mentes hoīm subicientes ipsas diuersis passionibus. nūc passioni amoris.
nūc doloris sicut patet p̄ ouidiū de amore tractantē et p̄ alios poetas. vel dicun
tur lacere passiue ratione poematū suorū que poemata dicuntur lacera. q̄ nō sunt fir
mitate rationis stabilita. Ubi notandū q̄ quedā carmina dicuntur integra quedā la
cera. Integra sunt carmina philosophica nulla falsitate p̄mixta. sed firmitate rationū
stabilita et aim firmant. Lacera sunt carmina poetica que nō instruit boiem nec cōso
lantur sed lacerant. i. distrahūt mentes hoīm. nūc reducendo hoī ad memoriā vo
luptates. nūc dolores. nūc alias passiones. Item notandū versus elegi principalit
ter inuenti fuerunt p̄pter miseriā describendā. et q̄ hos versus muse dictabāt boe
cio p̄ quos boeci⁹ magis suā miseriā reduxit ad memoriā q̄ p̄ cos cōsolaretur ideo
elegi erāt causa ipsi boecio veri fletus. Item notādū duplex est fletus adulatori⁹ et
verus. adulatorius qui est fictus qualis est fletus amasie. Si em̄ dixerit amasiū ad
amasiā nō diligis me. ipsa incipit flere. quare. ut p̄ fletū firmitus ipm possit tenere. cū
autē nūmos nō poterit extorquere ab ipso dicit. vade garcio te nō noui vere. Alius
est fletus verus qui ex vero cordis dolore et ex vera pietate p̄cedit. et ad talē fletus
boeci⁹ puocatus fuit p̄ musas dictātes sibi carmina. Notādū q̄ hec dictio elegi pōt
exponi duplici. vno mō q̄ teneatur noiatiue et tūc est sensus. elegi. i. versus miserie
rigāt ora mea fletib⁹. alio mō q̄ teneatur genitiue et tūc ē sensus. camene rigāt veris
fletib⁹. ora elegi. i. miseri hoīs. q̄ elegi. a. um. i. miser ra. um. scdm̄ huguionē. has
saltē nullus. hic boecius responder tacite questionī. Quereret aliquis. quō muse
dictant tibi carmina scribenda cum sis in exilium relegatus q̄ intrasti sine omni co

Philosophia ē studiū
Veritatis. q̄ sola ve
ritatis

Studiū Poeticū. ē
falsitatis; mentitur
multa poetarū

Novem sūt Musę
sūt Poetab; sūt camene
canētes camene. q̄ s.
delectant

Lacere actiue
lacere passiue
carmina integra
carmina lacera

Duplex fletus. q.
adulatori⁹
fletus verus. q.

Amasig ad
Amasiā

Elegi. a. um. i.
miser. a. um.

De tacite obiectum

Liber.i.

Bona interiora nō pos
sūt amiti, & extēna

Seneca. recitat dictu
Stilbonis, p'dictis oblig.
Nihil p'didi. Sed oia
mea mecum porto.

Alang. Sciētia: q.
 sparsa! q.rogata!
 scia: Thesaur
 est Sol. Paradysg

no arcabuzes saltem. V.

Arist. fortuna
domina

mīstina. Ad hoc respondet boecius. Licet omīs amici mei dereliquerūt me in exilio
pp̄pter timorem impialem. tamen has musas nullus terror impialis potuit vincere
 quin sequerentur nostrū iter vsq; in exiliū dictantes nobis carmina. Notandum
licet bona exteriora possunt auferri ab hoīe per violentiā. sicut per furtū. p. rapinā. p.
incendium. tamen sciētia nō potest auferri ab hoīe. nō em̄ sciētia violētia auferitur.
 nec uestitute cōsumitur nec tristitia minuit. vñ Seneca nona epl̄a ad lucillū recitat
 q̄ cum stilbon capta pa
 tria amissis liberis amiss
 sa vxore sua et alijs bo
 nis solus ab incēdio eri
 erat requisitus fuit a de

Gloria felicitis olim viridisq; iuvene.
Solantur mesti nunc mea fata senis.

merito nūquid oīa p̄didisset. respondit nihil p̄didi. sed oīa bona mea mecum sunt. iusticia. virtus. et prudentia. et hoc innuit boecius dicens. Abusus se nō reliquisse. vñ etiā alanus de planctu nature de scientiā dicit. Sap oēm possessionē generosa emanat possessio que ipsa colligitur. erogata reuertitur. publicata suscipit incrementus p quā nobilis thesaurus secretis penetralibus nascitur. effectus eterne delectationis acquiritur. hec est sol per quē mens deicit a tenebris cordis ocl' os deliciosa animi p̄fusus. hec immortalē ex mortali facit et caducū boiem in deū deifice mutationis autoritate cōuertit. Nota circa hāc dictionē saltem q̄ tres dictiones p̄ferri possunt per tim que deberent p̄ferri p̄ tem. vnde p̄ferimus saltem p̄ saltē. t̄mpus p̄ tempus extemplo pro extēplo qd̄ est cōtra buguitionē qui dicit. Tim tria detestor extemplo timpora saltem. Gloria felix. Ibi boecius deplangit statū suū expte defect⁹ cor⁹ poralis. Et primo p̄ponit eū in generali. secūdo in speciali. secūda ibi venit em̄. dicit primo quondā cōsolabatur me gloria felix. i. p̄spere iuuentutis. ⁊ gloria viridis iuuentis. i. delectabilis iuuentutis. sed nunc fata. i. enētus. mesti senis. i. tristis senectutis. solātur. i. cōsolātur mea. i. meā p̄tem. quasi diceret prius consolabar dulci iuuentute. nunc autē cōsolor tristi senectute. secūdu illam sententiā sic exponitur littera. Gloria felix iuēte. i. p̄spere iuētutis viridis. i. delectabilis iuētutis quodā supple consolabatur me nunc fata. idest euentus mesti senis. idest tristis senectutis. solātur mea. i. meam partem. Notandum q̄ cōmūiter illa littera aliter exponitur referendo eam ad musas poeticas sic. Camene que quondā tempore iuuentutis erāt gloria felix et viridis iuuentutis. quod dicitur pro tanto. quia iuvenes olim solebant informari in arte poetica in qua proficientes glorificabātur in vsu metrorum ⁊ rigniorum. nunc autem camene solantur mea fata inquam mesti senis.

Notandum q̄ felix inuentus est que bonis exterioribus est adornata. de quibus bonis loquitur aristoteles circa principium libri de bona fortuna dicens. Sine rebus exterioribus quorum fortuna est domina non contingit esse felices. sed viridis idest delectabilis inuentus est illa que est bonis nature decorata. scilicet fortitudi-
ne. pulcritudine. et agilitate. Unde aristoteles in ethicis. non omnino felix est qui specie turpis aut solitarius aut carens prole.

Flora q̄ boecius representat in se statum miserie cum dicat fata mesti senis se
consolari cum minime homines consolantur sed magis perturbant. etiā cū dicat mu
sas poeticas se consolari similiter representat statum miserie. quia muse poetice nō
cedent alicui in solacium. sed potius in alimentum doloris. Item de significa
tionibus sati ponit hugutio duos versiculos dicens. Constellatio mors pre

Aetrum. i.

verf. g. ceterosponfa deorum. Euentus rerum fignantur nomine facti.

Uenit em̃ pperata malis. Hic boecius declarat in speciali defectus corporales dicens. Bene dico q̃ fata inesse senectutis nunc cōsolantur me. em̃ pro q̃ senect̃ inopina. i. inopinata per apocōpā pperata. i. festinata. venit in malis. i. cū suis malis et incōmodis. et dolo: supple quē patior. iussit inesse. i. induxit mibi suam eratē per

Aenit ei pperata malis iopia senect?

Et dolor et aeternitas iussit inesse suam.

Intempestiuū funduntur vertice cani.

Et tremuit effeto corpore laxa cutis.

Mors huius felix quae nec dulcibus annis
Inferit et mestis sepe vocata venit.

Aliud signū senectutis ibi. q̄ cutis mea laxa. i. soluta tremit corpe effeto. i. carne cōsumpta et euacuata. Nota q̄ hoīem senē multa mala et incūmoda circōueniūt. nam pellis eius cōtrahitur. cor eius cōcutitur. pulmo eius debilitatur. lumbi ei⁹ in durantur. dossum incuruatur. mēbra tremunt. vnde poeta dixit. Optimus senium dum venerit est male ventis. Hoc est gilbosum surdus cecūq; morosus. ppter hoc dicit boecius q̄ senectus venit mihi cū suis malis. Nota circa illam prem̄ et do

loz etarem. q̄ triplex est causa senectutis. scz etas. infirmitas. ⁊ aduersitas. Senect⁹
que inducitur per etatē naturalis est. que autē inducitur p̄ infirmitatē vel aduersita
tem accidentalis est. qualis senectus fuit in boecio qui senuerat ppter multitudinē
doloris et tristitie. Notandū q̄ canicies boeci⁹ fuit intempestiua. Bugultio di
cit intempestiu⁹ est qđ est incongruū. incoꝛueniens. inuile. vel sine tempore. vnde
intempestiuum dicitur illud qđ non habet ydoneum tempus vel qđ non est cōue
niens tempore. et quia boecius iuuenis erat etate et cū senuerat ex aduersitate iam
canicies eius fuit intempestiua. Nota q̄ in iuuenibus cutis est densa ppter mul
titudinem sanguinis ex quo sanguine generatur caro. sed quia sanguis diminuitur
in senibus diminuitur etiam caro in eis. ideo cutis senum est laxa. Notandū cir
ca hoc vocabulum effeto q̄ ipsum tractum est a mulieribus pregnantibus que cum
peperint dicitur effere. i. fetu euacuate. vnde dicit bugultio q̄ fetus est natus mu
lieris adhuc in vtero existens. et dicitur a foueo es. q̄ ibi foueatur. inde fetus ta. tti.
id est plenus na. num. Inde effectus id est debilis quasi sine fortitudine virium vel vi
ribus euacuatus. Inde fetosus fetosa fetosum. id est plenus fetu. vnde in psalmo
Ques eorum fetose. i. plene fetu. et senes possunt dici effecti quasi extra fetum positi
quia senectus non est apta ad generandū fetum. (Adors hominū felix) hic boe

cius deplangit statum suus ex parte durationis vite miserabilis. Et primo premitte
que mors ho minus sit felix et que non. et dicit sic. Illa mors est felix que nec inferit
idest non immittit. se dulcibus annis. i. temporibus prosperis cum delectat hominē
vinere. Similiter illa mors est felix que sepe vocata venit mestis supple annis. i. tri
stibus annis. quia in annis aduersitatis miseri consueuerunt vocare mortē. Tunc
ostendit que mors hominum sit crudelis dicens. Ben q̄ surda aure. i. reclusa aure

qđ innuitur qđ non solū
etas inducit dolorē. sed
ecōuerso dolor inducit
et causat etatē et senius.
Et tunc boecius ponit
duo signa sue senectutis
dicēs. cani supple capil
li. intēpestini. i. ante ve
bitū tēpus fundūtur. in
vertice. i. in capite meo

mox hominum felix
et seculorum annis

Incommoda Senectutis.
multa sunt. 5. Veris
Optimaq; senectus
3^a causa Senectutis
etas, infirm, aduers.
s. n. l. accid. 2.

Cutis densa. g.
cutis laxa. g.

mutueres effere. i. sine
fetu. euaguate, qfu
ueo. et qz fetu fouet
in utero. unde fetu
a. n. t. p. n. g. a. n.
qz fetu fouet
3 fetu sem palmy

Mors felix: q.

seua mors idest crudelis auertitur idest spernit miseros hoies et negat idest non vult claudere flentes oculos eoz. quasi dicat crudelis mors est que nō pmitit miseros mori. et dicit claudere flentes oculos p hoc innuēs q in morte oculi hoim clauduntur. et tūc boecius deplāgit plonationē sue vite dicēs. Dū fortuna malefida. i. pīda mibi faueret. i. arderet leuib. i. transitorijs bonis tristis hora supple mortis. pene merferat. i. oppreserat meū caput. qñ dicit ipe pperitatis semper accelerant mors opprimere me. nūc aut qā fortuna nūbila. i. aduersa mutauit fallacē vultū impia. i. miseravit ptrahit. i. plōgat moras supple vtuendi ingratas. i.

Ben heu qz surda miseros auertit aure.
Et flentes oculos claudere seua negat
Dū leuib malefida bonis fortūa fauerz
Pene caput tristis merferat ora meuz.
Nūc qz fallacē mutauit nūbila vultū.
Protrahit ingratas impia vita moras

odiosas mibi. qz ppter miserā tēdebat ipm boeciū viuere. Nota q licet secūda vulgares et secūda apparentiā. hec sententia de morte felici et crudeli videatur vera tamē secūda rei veritatē est falsa qz mors etiā tempe pperitatis potest esse bona nam secūda Senecā optimū est mori cū delectat viuere. et tempe aduersitatis potest mors esse mala. qz aduersitas sepe inducit desperationē. boecius aut respicientia do statū miseri hois hanc sententiā ponit tanqz verā. Notandū q mors vel cōparatur ad vitā pntēz vel futurā. Prio mō illa mors dicitur felix q fugit partē pperitatis et accelerat tempe aduersitatis. Si aut cōparatur mors ad vitam futurā. tunc ipa potest dici bona et mala tempe pperitatis et etiā aduersitatis. qz si mors ducit ad gloriā dicitur bona. si ad penā dicitur mala. Notandū secūda Remigiū sup do nati. heu aliquādo est monosyllabū aliquādo dissyllabū. sicut metri necessitas requirit vnde in pposito est dissyllabū dicēdo. heu qz surda miseros auertitur aure. Notandū q hoc verbū auertor quādoqz est passiui cōstructū cū ablatiuo mediante prepositione. vt dicendo auertor a te et est idem q remoueor. Aliquādo est verbū deponens cōstructū cū accusatiuo. vt dicendo auertor te et tūc idē est qd sperno te et sic accipitur in pposito cum mors auertitur idest spernit miseros. vnde versus In vi passim notat auertor remoueri. Si sit deponens auertor spernere signat.

Notandum boecius appellat fortunam malefidam. quia est deceptiua. vnde Seneca. Fortuna nemini fidem seruat. nulli obesse semel contenta est. quem nimis fouet hunc stultum facit. Nota fortune bona dicuntur leuia quia transitoria Non enim perdurat circa hominē secundum Senecam. Illud non est tuum qd fortuna fecit esse tui. Bonum enim qd dare potuit. potuit et auferre. Notandum q boecius appellat fortunam nubilam idest obscurā sine cecam. depingebatur em antiquitus fortuna ceca. quia ex improviso accedit et recedit. vel quia cecum reddit hominem extollendo eum in prosperis et deprimendo in aduersis. Notandum q boecius dicit fortunam olim circa se mutasse fallacem vultum. quia fortuna olim depingebatur duplici facie. anteriori alba. posteriori autem parte nigra. per albam designabatur prosperitas. per nigram aduersitas. mutauit ergo fortuna circa boecium fallacem vultum prosperitatis. postea ostendit ei vultum aduersitatis.

Quis me felice totiens iactastis amici. hic boetius deplāgit statū miserie sue apostrophando cōtra amicos dicens. O amici mei quid. i. ppter qd iactastis. i. iactando dixistis me toties felice. frustra enim hoc dixistis qz felicitas mea nō erat stabilis. qd patet ex hoc qz ego cecidi. et iste qui cecidit de pperitate in aduersitatem non erat stabilis gradu pperitatis. Notandū duplex est felicitas. pollicera que cōstitit in bonis exteriorib. et talis nō est stabilis sicut nec bona exteriora Alia est felicitas speculatiua que pstitit in actu sapiētie. i. in speculatiōe substantiarū separatā. et talis felicitas ē stabilis et imutabilis cū sit bonū optmū. pulcherrimum. delectabilissimum. ex prio etbicozum.

Quid me felice totiens iactastis amici.
Qui cecidit stabili non erat ille gradu.

Prosa prima primi libri

Hec dū mecum tacitus ipe reputarem: querimoniāqz lacrimabilem stili officio designarem. astitisse mibi supra verticem visa est mulier

Ec dū mecum tacitus ipe. hic incipit psa prima huius primi in qua Boetius introducit pbiā super suā miserā pfolantem. Ubi nota q Boetius volēs et ipsa pbia ipm pfolās nō sunt aliud nisi animo volēs ex oppreessione sensualitatis et rō pfolās ex vigore sapientie. et diuidit.

Primo ofidit Boetius quōd pbia sibi apparuit. secūdo quid circa ipm egerit. scda ibi Que vbi poeticas musas. Primo describit apparitiōem pbie quo ad tempus et ad locum. et describit eius dispōnem quo ad vultum. quo ad aspectum. quo ad colorem et vigorem. et quo ad etatem. Secūdo describit pbiā qm ad habitū exteriorē. Tercio quo ad ornāmēta et insignia que manibus gestabat. scda ibi. Vestes erāt. tertia ibi. Et dextra quidem. dicit pmo. Dū ego boetius hec que supra in metro dixi tacitus mecum reputarem. i. cogitarem. et querimoniā lacrimabilem. i. pnotantem ad lacrimas. designarem. i. describerem stili officio visa est mibi mulier astitisse supra verticē. i. supra caput. admodū. i. valde reuerendū vultus oculis ardentibus et pspicacib. i. claris. vltra cōem valentiā hoim. i. vltra hoies. q apparuit in colore viuīdo. i. delectabili. et apparuit mibi tanquam inexhausti. i. incōsumpti vigoris qñ ipsa foret ita plena cui. i. duratiōis vt nullo mō crederetur esse etatis. statua eius abīgne. i. dubie discretionis. i. cognitionis. qz nunc. i. aliquando cohibebat idest extēdebat sese ad cōem mensurā hoim. i. longitudinem. nūc. i. aliqui videbatur pulsare. i. attingere celum cacumine summi verticis. i. altitudine capitis. que cum caput altius extulisset ipsum etiam celum sua longitudine penetrabat. Notandū q boetius describit pbiā sibi apparuisse sub specie mulieris. quia pbia apud grecos et sapientia apud latinos est generis feminini. vel ideo quia sicut mulier infantes lacte nutrit. sic philosophia minus perfectos nutrit facilibus doctrinis. vt ideo qz Boetius erat eger. mulier autem magis est compassiua et magis abilis ad pfolandum egrum qz vir. Nam fm Salomonem vbi non est mulier ibi ingemiscit eger Notandū stare est erecto modo se habere. et qz pbia erigit hominem ad delectatiōem

Duplex. felicitas
Pollicera. Speculatiua

prosa prima
i. probocandē ad hanc

prosa prima

Aparitiō Pbia
i. q ad. 4.

2.

vbino mulier

Mors felix, et crudelis: quomodo intelligitur?

fortuna
ceca: qz

fortune bona: leuia

fortuna depingebatur
cū duabz faciebz. s. alba, et nigra: ita peccatorum prima facie placidior, post ppetratum rigidior et trister.

Liber primus

nes intellectuales faciens cadere sensuales. ideo ipsa describitur stetit. et dicitur stetit supra vicem quia philosophia est in anima intellectiva que non habet organum in vertice. nam anima intellectiva nullius organi corporalis est actus. vel dicitur ideo stare supra verticem quia de supero cardine elapsa venit ut dicit Boetius tertia philosophia huius primi. Notandum philosophia dicitur reverendi vultus quia suos possessores reverendos facit. Nam secundum

4 ab effectu, quia facit
hominem honorabilem
3 penetrabilem a causa
6 potentiam
1 Incompositum
Tullium. sola sapientia est que meretur honores. Item secundum Tullium reverentia est decens ac matura gravitas que habet per philosophiam. ergo dicitur reverendi vultus. Notandum illud quod est ardens est penetratum et quia per rationem et intellectus que sunt oculi philosophie penetrant in anima reus et quiditates earum. ideo philosophia dicitur apparuisse ardentibus oculis. et quia per philosophiam speculamur ea que vulgares et coes non speculantur. ideo dicitur habuisse oculos perspicaces ultra communem hominum valentiam. Notandum color vividus est color naturalis pulcher et delectabilis. et quia philosophia in se pulcherrima est cum sit res mirabilis et divina et delectabilis quia mirabiles affert delectationes. idem describit apparuisse in vivido colore. Item philosophia apparuit inexhausti vigoris. quia philosophia cum sit perpetua exhausti non potest. vel ideo inexhausti vigoris. quia quantumcumque homo cognoscat de philosophia adhuc restant plura cognoscenda. quod patet ex diversitate opinionum in philosophia quarum una destruit aliam. Item quia philosophia est eterna et percellerat ipsum boetium. ideo dicit eam non fuisse sue etatis. Notandum tres sunt partes philosophie essentielles ex sexto methaphysice. naturalis. mathematica. et divina. secundum naturalem philosophiam dicitur philosophia se cohibere ad communem mensuram hominum in quantum tractat de naturalibus que communiter via sensus cognoscuntur inter que natura hominis est summum ad quod pervenitur. Dicitur autem philosophia pulchre celum quo ad mathematicam. id est quo ad astronomiam in quantum tractat de motibus et figuris astroz dicitur autem penetrare celum quo ad methaphysicam in quantum dirigit in cognitionem dei et substantiarum separatarum. et dicitur philosophia frustrare intuitum hominum respicientium. quia perfectam cognitionem substantiarum separatarum in hac vita habere non possumus. nam sicut se habet oculus nicticoracis ad lumen solis. sic intellectus non ster ad manifestissima in natura. ex secundo methaphysice. Vestes erant tenuissimis filis. hic Boetius describit philosophiam quantum ad habitum exteriorem. primo quantum ad materiam vestium. secundo quantum ad picturam vestium

4 Reverendi admodum vultus oculis ardentibus. et ultra communem hominum valentiam perspicacibus colore vivido: atque inexhausti vigoris. quantumvis ita cui plena foret ut nullo modo nostre crederetur etatis Statura discretioris abique. Nam nunc quidem ad communem sese hominum mensuram cohibebat. Nunc vero pullare celum summi verticis cacumine videbatur. Que cum caput altius extulisset. ipsum etiam celum penetrabat. sese respicientium que hominum frustra batur intuitus.

culantur. ideo dicitur habuisse oculos perspicaces ultra communem hominum valentiam. Notandum color vividus est color naturalis pulcher et delectabilis. et quia philosophia in se pulcherrima est cum sit res mirabilis et divina et delectabilis quia mirabiles affert delectationes. idem describit apparuisse in vivido colore. Item philosophia apparuit inexhausti vigoris. quia philosophia cum sit perpetua exhausti non potest. vel ideo inexhausti vigoris. quia quantumcumque homo cognoscat de philosophia adhuc restant plura cognoscenda. quod patet ex diversitate opinionum in philosophia quarum una destruit aliam. Item quia philosophia est eterna et percellerat ipsum boetium. ideo dicit eam non fuisse sue etatis. Notandum tres sunt partes philosophie essentielles ex sexto methaphysice. naturalis. mathematica. et divina. secundum naturalem philosophiam dicitur philosophia se cohibere ad communem mensuram hominum in quantum tractat de naturalibus que communiter via sensus cognoscuntur inter que natura hominis est summum ad quod pervenitur. Dicitur autem philosophia pulchre celum quo ad mathematicam. id est quo ad astronomiam in quantum tractat de motibus et figuris astroz dicitur autem penetrare celum quo ad methaphysicam in quantum dirigit in cognitionem dei et substantiarum separatarum. et dicitur philosophia frustrare intuitum hominum respicientium. quia perfectam cognitionem substantiarum separatarum in hac vita habere non possumus. nam sicut se habet oculus nicticoracis ad lumen solis. sic intellectus non ster ad manifestissima in natura. ex secundo methaphysice. Vestes erant tenuissimis filis. hic Boetius describit philosophiam quantum ad habitum exteriorem. primo quantum ad materiam vestium. secundo quantum ad picturam vestium

Prosa. i.

tertio quantum ad violentiam vestibus illatam et legantur partes simul. dicit primo. Vestes philosophie erant perfecte tenuissimis. id est subtilissimis filis. et erat ex subtili artificio et ex materia indissolubili. quas vestes ipsa texerat propriis manibus. ut per sicut ego cognovi eadem philosophia prodente. id est revelante mihi in tertia philosophia huius primi. quantum ad supple vestium spem. id est pulchritudinem. quedam caligo. id est obscura ignorantia. neglecte vestustatis. id est negligente veterum. obduerat. id est obfuscaverat. veluti solet supple obducere caligo fumosas ymagines. id est in fumo stantes. Tunc ostendit quid fuerit depictum in vestibus eius dicens. In extremo margie. id est inferiori parte barri vestis legebatur intertextum. id est practica. in supremo supple margie. id est in superiori parte vestium erat intertextum. id est theoretica quod interpretatur speculativa. et inter utrasque litteras iter. id est per erant quidam gradus in signis. id est in primis ad modum scalarum quibus a gradibus ascendebat

Vestis erant tenuissimis filis: subtili artificio: indissolubili materia perfecte quas uti post eadem prodente cognovi suis manibus texerat. Quaru[m] speciem veluti fumosas ymagines solet caligo quedam neglecte vestustatis obduerat: harum in extremo margie. Per. grecum: in supremo vero. T. legebatur in tertium. Atque inter utrasque litteras in scalarum modum gradus quidam inscripti videbantur quibus ab inferiore ad superius elementum esset ascensus.

Eandem tamen vestem violentorum quorundam scinderant manus. et particulas quas quisque potuit abstulerant.

ab inferiori littera ad superiorem. Tunc tangit violentiam vestibus illatam dicens. Eandem vestem abstulerant. id est laceraverant manus quorundam hominum violentorum. supple facientium violentiam. et unusquisque abstulerat particulas vestis que poterat auferre. Notandum quod per vestes philosophie intelliguntur partes essentielles et artes liberales. Sicut enim corpus vestibus ornatur. sic philosophia suis partibus decoratur. Per fila autem subtilissima intelliguntur precepta philosophicalia siue propositiones philosophicales. Sicut enim unum filum in vestibus ordinatur circa aliud. sic una propositio iuxta aliam. que propositiones dicitur subtilissime quia per eas homo subtilia investigat. Dicuntur et huiusmodi precepta subtili artificio ratione ornatus verborum et sententiarum que in eis inveniuntur. et sunt ex materia indissolubili. quia licet a quibusdam male exprimentur: tamen in seipsis habent veritatem indissolubilem. Notandum per manus philosophie per quas suas vestes texerat intelliguntur philosophi qui precepta philosophicalia conscripserunt. et dicuntur rationabiliter manus philosophie. quia nisi fuissent instructi preceptis philosophicis ea exprimere minime valuissent. Notandum quod vestes philosophie dicuntur fuisse obducte quadam caligine. quia tempore Boetii artes ad tantam negligentiam devenierant quod pauci eas curabant. Sed boetius eas transtulit et exposuit

Eandem tamen vestem violentorum quorundam scinderant manus. et particulas quas quisque potuit abstulerant.

Liber primus

siue pmentatus est. vel ideovestis phie fuerit fumose qz ab antiquis obscure fuerit tradita phia ab Empedocle poetice. a Platone enigmatica. ab Aristotele sub yborum obscuritate. Nota qz due sunt partes pncipales phie. i. practica et theoria. id in veste phie erat due littere. interte. i. P. et T. P. aut erat in inferiori pte vestis. et T. in superiori. per qd innuitur qz practica phia est inferior: speculativa ordine dignitatis. Per gradus aut medios qui erat inter utraqz litteras itel ligunt scie eloquentie. q sunt gramatica. logica. rethorica. Notandum qz dicitur ascensum fuisse p gradus a practica ad speculativa. p hoc innuitur qz hō primo dicitur esse sufficienter instructus in practica ut post ascensum valeat pteplariis. Notandum quid sit scie de vestes phie. illi tñ dicitur vestes scidere phie qui putat habere vna sciam se esse perfectos philosophos sine alijs. Si autem aliqui sciant vnam artē sine alia dūmodo se cognoscant non esse perfectos philosophos tales non sciunt vestes philosophie. ut illi sciunt vestes phie qui per extortas expositōes trahit veras ppositiones ad suas falsas opiniones. Et dextera quidē eius. Ibi Boetius describit phiam qz tum ad insignia et ornamenta que manibus gestabat dicens. et dextera man⁹ phie gestabat libellos. sinistra vero gestabat. i. portabat. sceptrum. i. virgam regalem. Notandum qz omnis cura et intentio viri sapientis versatur vel circa contemplationē sapientie que designatur per libellos. vel circa regimen reipublice quod designat per sceptrum. et quia contemplatio sapientie potior est qz regimen reipublice. ideo philosophia dicitur in dextera habere libellos. in sinistra vero sceptrum. Que ubi poeticas musas. Postqz Boetius ostēdit quomodo phia sibi appuit hic ostēdit que circa ipsum egerit. et primo ostendit quomodo musas poeticas fugavit. et ostendit quomodo ipse de hoc obstupuit. tertio quō philosophia sibi appropinquas statū eius deplangit. secūda ibi. At ego. tertia ibi. Tum illa. dicit primo. que supple philosophia. ubi p postqz. vidit poeticas musas assistentes nostro thoro. i. lecto qz Boetius tanquā eger in lecto decubuit. et cum vidit musas dictantes carmina meis fletibus. ipsa phia paulisper. i. aliquantulum commota et inflammata. idest incensa. toruis luminibus. idest crudelibus vel terribilibus oculis inquit quis permittit has meretriculas. scenicas. idest vmbrosas. accedere ad hunc egrum qui dolores eius. non modo. idest non tantum. non fouerent. idest sanarent. nullis remedijs. idest medicamentis. verum pro sed alerent supple dolores eius. dulcibus venenis be sunt enim muse que infructuosus spinis affectum. idest passionum. necant. idest

Et dextera quidem eius libellos: sceptrum vero sinistra gerebat. Que ubi poeticas musas vidit: nostro assistentes thoro fletibusqz meis verba dictantes: commota paulisper ac toruis inflāmata luminibus. P. Quis inquit has scenicas meretriculas ad hūc egrum pmissit accedere. Que dolores eius nō modo vllis fouerent remedijs: verum dulcibus insup alerēt venenis. De sūt enī que infructuosus affectuū spinis vberē fructibus rōnis segetem necant. hoim

ctos philosophos sine alijs. Si autem aliqui sciant vnam artē sine alia dūmodo se cognoscant non esse perfectos philosophos tales non sciunt vestes philosophie. ut illi sciunt vestes phie qui per extortas expositōes trahit veras ppositiones ad suas falsas opiniones. Et dextera quidē eius. Ibi Boetius describit phiam qz tum ad insignia et ornamenta que manibus gestabat dicens. et dextera man⁹ phie gestabat libellos. sinistra vero gestabat. i. portabat. sceptrum. i. virgam regalem. Notandum qz omnis cura et intentio viri sapientis versatur vel circa contemplationē sapientie que designatur per libellos. vel circa regimen reipublice quod designat per sceptrum. et quia contemplatio sapientie potior est qz regimen reipublice. ideo philosophia dicitur in dextera habere libellos. in sinistra vero sceptrum. Que ubi poeticas musas. Postqz Boetius ostēdit quomodo phia sibi appuit hic ostēdit que circa ipsum egerit. et primo ostendit quomodo musas poeticas fugavit. et ostendit quomodo ipse de hoc obstupuit. tertio quō philosophia sibi appropinquas statū eius deplangit. secūda ibi. At ego. tertia ibi. Tum illa. dicit primo. que supple philosophia. ubi p postqz. vidit poeticas musas assistentes nostro thoro. i. lecto qz Boetius tanquā eger in lecto decubuit. et cum vidit musas dictantes carmina meis fletibus. ipsa phia paulisper. i. aliquantulum commota et inflammata. idest incensa. toruis luminibus. idest crudelibus vel terribilibus oculis inquit quis permittit has meretriculas. scenicas. idest vmbrosas. accedere ad hunc egrum qui dolores eius. non modo. idest non tantum. non fouerent. idest sanarent. nullis remedijs. idest medicamentis. verum pro sed alerent supple dolores eius. dulcibus venenis be sunt enim muse que infructuosus spinis affectum. idest passionum. necant. idest

Prosa prima

suffocāt vberē. i. fertilē fructū rōnis fructib⁹. i. in fructib⁹ suis. et mentes hominū as sufaciūt morbo nō liberāt. Tūc alloquit musas dicens. O muse si vestre blāditie detraissent nobis quē. i. aliquē virū pphanū. i. illiteratū. uti p tanqz solitū. i. similem vulgo: ego putarē id ferendū. i. patiendū min⁹ moleste. quippe in hoc nihil lederetur nostre opere. i. nostre sedulitates. h vos allestis nobis hūc boiem enutritū stu

qz mētes assuefaciūt morbo nō liberāt. At si quē prophanū vñ vulgo solitū nobis blādicie vñ detraherent minus moleste ferēdū putarē. Nihil quippe i eo nre opere lederent. Hūc vero eleaticis atqz achademicis studiis enutritū h abite poti⁹ sirenes vsqz i exercitiū dulces. meisqz eū musis curādū sanādūqz reliquite. B. his ille chor⁹ icrepi⁹ deiecit humi mestior vultū pessusqz rubore verecundiā limitē tristis excessit. At ego cuius acies lacrimis mersa caliga

thoro boeci. qz boecius studuit metricē dolorē suū pscribere. Itē phia dicit paulisper p mota. per quod innuit qz ira immoderata nō debet cadere in virū sapientem qz virtus cōsistit in moderatōe passionū. Tūc h irasci sit hominī naturale. in irasci quādo oportet et vi oportet et qz oportet est hoīs virtuosi et sapientis. vñ Seneca. Quid crudelius ira. Similiter in de virtutibus cardinalibus. esto tardus ad iram. Item interrogatio quandoqz sit causa ignoratiē alicuius. aliqui ut ex respōsione facta aliquid pbetur. qz sit ppter increpatōem faciendā. et hoc vltio mō phia iter rogat dicens. quis has scenicas meretriculas et. Notandū qz muse poetice dicunt meretricule. sicut n. meretrix allicit boies delectādo nihil utilitatis sibi pferendo et pmissit se cuiqz nō ex amore h spe lucri. ita poete nō scribunt amore scie sed ut aliqd laudis vel pmi psequantur. et delectāt rōe metri modicū utilitātē cōferendo h diuersas passionē inducēdo. Appellat aut phia musas meretriculas scenicas. qz carmina poetica i scena pfluenter pncipiari. Tūc nota qz scena dicebat loc⁹ vmbros⁹ in theatro ubi abscondēbant psonē pncipiātes carmina tragitia vñ comita. vñ scena interpretat vmbatio vel vmbra. vel ideo muse poetice dicunt scenice. i. vmbrales. qz sunt vmbra scie nō vera scia cū obumbrēt mētes hoīm. Itē metrica descriptio doloris si sanat dolorē h magis auget. qz pderatio miserie ē puocatiua tristitie. vñ quisqz aut cū diligētia pderat qd scribere vult. Itē metrica descriptio dicit esse dulce venenū. qz placet et nocet. rōe metri placet. h ppter recordatōem doloris nocet. Itē affectus ē vehemēs animi passio animū torquēs et verū iudiciū rōis ipediēs. et sunt

Liber primus.

quatuor affectus animi. gaudium. dolor. spes. et timor qui dicitur instructio. spine: quia suffocant segetem rationis que est scia et virtus. Item de omni errore dolendum sit potius tamen de errore sapientis quam insipientis. nam error sapientis alios exemplo corrumpit. error autem insipientis non. quia ab insipiente non trahitur exemplum. propter quod dicit salustius. omnia mala exempla a rebus bonis orta sunt. Ergo. o. phia magis esse dolendum de errore Boetii quam alterius prophani. Item finem linguarum totum sanum id est quod temperatum. Item prophanus. i. sacrilegus. quasi perculit a sano. id est a temperato. Prophecia nam etiam dicitur quicquid non est sacrum. vbi omnes laici et illiterati dicunt. prophani quasi perculit a prophano sapiente. Item finem huiusmodi opera est sedulitas in rebus agendis. opera autem prophie est intentio vel labor ad aliquid philosophicum addiscendum. Item Eleys est civitas grecie in qua studuit Aristoteles. vnde studia sua dicuntur eleatica. Elcademia autem fuit ciuitas vel villa in qua studuit plato. vbi studia sua dicuntur academica. vtriusque autem studij boetius fuit enutritus. Item philosophia musas appellat sirenes. sicut enim sirenes dulcedine cantus attrahunt naues peccitudo eas. sic muse delectatione metri alliciunt homines vel mentes hominum et rationem aliquam affectu submergunt et obscurant. Item quoniam propheta puerum musas expulit signat quod vnde sapiens sua virtute et sapientia infinitos errores stultorum extinguit. Et ego cuius acies. Hic boetius ostendit quod obstupuit de actu prophie dicens. Et ego boetius cuius acies. i. visio mersa lacrimis caligat. i. obscurata fuerat. ut nec possem dignoscere. i. inuenire stigare quenam. i. quam esset hec mulier tam impiose auctoritatis. i. potentie ego obstupui. i. miror fui. et defixi. i. inclinatus in terram tacitus cepi expectare quidnam deinceps. i. consequens esset actura circa me. Notandum quod boetius voluit de amissione rerum temporalium eius acies. i. rationem et intellectum caligat. i. quod non potuit cognoscere prophetiam. Nota quod huiusmodi Boetius de actu prophie obstupuit. tamen tacitus expectauit quod deinceps facere vellet. per huiusmodi inuentionem se esse tale qui solatorem acciperet. qui. n. refutat alios audire nec audita ratione acquiescere tales sibi ipsis obstaculum solatorem facit. Tunc illa propheta accedens hic Boetius ostendit quod propheta sibi appropinquas statum eius deplaxit dicens. Tunc illa propheta accedens propheta presedit in extrema parte lectuli. i. cordis mei. et intus meum vultum graue. i. grauatum luctu. atque delectum. i. inclinatum in humum. i. in terram meroze. i. tristitia perquestrata est huiusmodi vultum sequentibus de perturbatione nostre mentis. Non quod propheta de sedisse in extrema parte lectuli. i. cordis Boetii. Nam cum esset in tristitia et dolore propter amissionem rerum temporalium parum vel nihil sapientie habebat. et quia tota cura eius erat circa terrena amissa. id est de huiusmodi vultum meroze delectum in humum

rat ut nec dinoscere possem quenam hec esset mulier tam imperiose auctoritatis obstupui. Visusque in terram defixus quidnam deinceps esset actura expectare tacitus cepi. Tum illa propius accedens in extrema lectuli mei parte consedit. meumque intuens vultum luctu grauem atque in humum meroze delectum his versibus de nostre mentis perturbatione coque sta est.

Metrum secundum primum libri.

Metrum.ii.

Metrum secundum primum libri.

En quam precipiti mersa profundo. Hic incipit metrum secundum huiusmodi primum quod vocatur metrum dactylicum a pede predominante. et de tetrametrum a numero pedum. a tetra quod est quatuor. quia quatuor pedes continet. et de ypcatalecticum propter syllabarum habundantiam post duos pedes in medio versus. Verbigra. primum pes est bene quod. secundum

En quam precipiti mersa profundo

Ades ebet et propria luce relictas

Tedit in externas ire tenebras

Terrenis quotiens flatus acta.

Crescit in immensum notia cura.

Hic quondam celo liber aperto.

do spalius puerit placitum suum super boetium. ibi hic quondam. primo dicit. bene quod. i. quantum mens hominum ebet. i. obscuratur. mersa precipiti profundo. i. cura rerum temporalium quam precipitat boetius. et talis mens relictas propria luce. i. contemplatione. tendit. i. laborat. ire in tenebras externas. i. in ignorantias exteriores. hoc autem contingit homini quotiens supple mens acta. i. agitata terrenis flatus. i. prosperitatibus vel euentibus. cura. i. sollicitudo rerum temporalium. notia id est nociva. crescit in immensum. i. supra modum. Nota quod in nobis est duplex virtus rationalis et sensualis. sensus autem spiritus aduersus rationem. quia caro concupiscit aduersus spiritum et spiritus aduersus carnem. cum autem sensualitas vincit rationem tunc homo est in malo statu regiminis et efficitur bestialis. vnde Albertus super tertio de anima dicit. turpe est nobis abicere regimen superioris et induere regimen inferioris virtutis quod nobis commune est cum bestijs. Ideo scribit tertio ethicorum in antiqua translatione. valde conandum et laborandum est nobis ut virtus nostra concupiscibilis subiecta sit rationi. quemadmodum. n. pueri puerile viuunt. si non a suis pedagogis fuerit coacti ad recte viuendum. sic appetit sensualis ducit nos ad insolentiam nisi regula rationis fuerit coartata. plures autem homines sequuntur sensualitatem quam rationem insudantes bonis exterioribus et delectationibus sensualibus per quas impediunt in speculatione et cognitione summi boni. id est prophetia hoc deplagens dicit in metro bene quod precipiti. Item cum anima igerit se curis rerum temporalium profunde precipitat et ebet. quia a cognitione rerum et sui creatoris destituitur et destituta cadit in tenebras externas. i. in ignorantias exteriores. Ubi nota quod duplex est ignorantia. quidam naturalis quam in iuuenibus et decrepitis vocat ignorantia eterna quia ex naturali defectu contingit. Alia est ignorantia quam cadit ex negligentia hominis quam sollicitas circa exteriora. et talis de externa quia est ex natura de qua dicitur quod omnes homines naturaliter scire desiderant. Idem ignorantia cum sit naturalis non est viciosa. quia turpes a natura nemo increpat neque bonos laudat. Secunda est viciosa cum sit per hominis negligentiam. de qua loquitur Boetius secundo huiusmodi psalms. v. Ceteris animantibus se ignorare natura est. hominibus vero vitio venit. Item dixit notia cura. Vnde Seneca in puerbis. Magna perturbationis sibi dedit qui exterioribus se iniecit. Item ratio et intellectus dicunt lux hominis quia illuminant hominem ad cognitionem creature et creatoris. dicunt autem propria lux hominis quia solus genus hominum viuunt arte et ratione ex prophetia methaphysice. Hic quondam celo liber aperto. hic prophetia spalius puerit se ad deplagendum Boetium et primo ostendit

Liber primus.

quanta contemplatio boetius quondam vixit. fo ostendit quod destitutus a tali preplati
one solus de terrenis cogitabat ibi. Nunc iacet effeto. Priso phia commendat boetius
ab astronomia. secundo a naturali phia. tertio a metaphisica. fa ibi. Quin et causas
tertia ibi. Quis voluat stabilem. Priso dicit Bo. quondam liber. i. solutus a cura re
rum spaliu celo sibi apto per cognoscendum suetus fuit ire p roem in ethereos mea
tus. i. immortali corpori
celestiu. et ipse cernebat
id est speculabatur. lumina
id est radios rosei solis.
videbat. i. cum desiderio
videbat. sidera. i. stel
lationes. gelide. i. frigide
de lune. et ipse boetius
victor ignorantie habebat
oem stellam comprehensam
numeris. i. certis compu
tationibus quicquid stel
la erratica. exercet id e
operatur. vagos. i. varios recursus nunc p grediendo nunc regrediendo. stella in qua
flexa. i. mora. p varios orbes. i. circulos. Nota qd aio liberato a curis exterioribz co
cessum est philosophari. ideo quedam artes dicuntur liberales. qd filij liberor. i. no
bilitum qui erant liberati a curis temporalibus talibus artibus vacabant. id dicit phi
losophia qd Boetius quondam liber et. Nota qd dicit celo apto. i. hmo planetas ce
li corporaliter non attingat. tñ specularde pprehendit. hoc pulchre tagit Hermogi
stus dicēs. Magnū miraculū est homo et animal honorandū hic aia intellectus in
naturā dei transit quasi ipse deus sit. hic per naturam anime dijs est cōiunctus. hic
demonū genus nouit. terram colit. elementis pmiscet. acumine mentis in maris p
funda descendit celum qd videt altissimū animi sagacitate metitur. intentōez animi
eius nulla aeris caligo pfundit. nec terre densitas eius operatōem ipedit. nō aque
pfunditas aspectum eius obscurbit. Nota qd sol in ortu suo apparet roseus ppter
vapores interpositos inter visum nostrum et solem. nam albū visum per fumum ap
paret rubenm. Etiam licet in meridie vapores sint interpositi. non tamen apparet
tunc roseus. eo qd illi vapores non sunt grossi sed subtiliati calore solis. Nō pht
losofia dicit lunam esse gelidam. quod non est intelligendum formaliter. quia pri
me qualitates que sunt calidum. frigidum. humidum. siccum. non habēt locū in cor
poribus celestibus cū non recipiāt peregrinas impressiones. sed dicitur luna geli
da virtualiter vel effectiue. qd frigus et etiā humores efficit in inferioribus. ppter qd
noctes quibus luna pēst sūt gelidiores et humidiores magis diebus. Nota qd pla
nete dicuntur habere vagos recursus qd mouētur duplici motu. i. pmi mobilis ab ori
ente in occidentē. et p pmo motu ab occidente in orientē. vel ideo qd quicquid apparent
nobis stationarij. quicquid retrogradi. quicquid ppiqui. quicquid aliquid remoti. Nota qd
stella erratica dicitur flexa. i. mora p varios orbes circuloz. i. deferentis et epicycli.
rōe quoz circuloz nūc dicunt pgressiui. nūc retrogradi. nūc stationarij vt dictū
est. et habet videri in theorica planetarum vel astronomia. Quin etiam causas.
hic commendat cum ex parte naturalis philosophie dicens. Quin etiam p certo

Detrum.ii.

Boetius solitus fuit rimari. i. inquirere. causas. vii. i. ppter quas causas sonora flamina. i. sonoroſi venti. ſollicitent. i. pturbent. equora. i. planiciē. ponti. i. maris. quaſi diceret. boetius ſciuit cās generatōis ventoz qui pmovent ipluz mare. Flota q̄ ex libro metheoroz pater q̄ ventus generatur ex vapore calido ⁊ ſicco eleuato p calorem ſolis qui perueniēs ad locū nubii frigiditate nubis repercutit ⁊ repercuffus

Quis voluat stabilem: spiritus orbeꝝ.
Vel cur hespereas: sidus in vndas
Casurum rutilo: surgat ab ortu.
Quis veris placidas: temperet horas
Ut ^{ber} terras roseis: floribus ornet.
Quis dedit vt pleno: fertilis anno.
Autumnus grauidis: influat vuis
Rimari solitus: atqꝫ latentis.

fertur in latas et facit so-
num impellendo aere. z qz aqua facilliter ē vi-
uifibilis de facili cedit
z reuerberatur pven-
tos. vel aliter pōt intel-
ligi Antiqui enim dixe-
rūt qz ideo venti turbāt
mare qz in ipō mari ge-
nerātur venti qui non
exiūt h faciūt fluxū ma-
ris. hz hec opinio nō sit
vera. qz mare fluūt z re-

fuit tempore determinato. sicut bis in die naturali. venti autem generantur tempore indeterminato. Quis voluit stabilem. Hic phia commendat boetium a methaphisica et iterato a naturali phia dicens boetius etiam solitus fuit rimari quis spiritus. i. intellectus habens ortum et occasum casurum in vespere vnde. i. in aquas maris occideret. surgat. i. iterum oriatur ab ortu rutilo. i. ab oriente splendido. quasi diceret boetius solitus erat inquirere cur stelle que in occidente videntur occidere iterum resurgant in oriente. etiam erat solitus rimari quis temperet placidas horas veris. i. temporis vernalis. ut ornet terram roseis floribus. Quis dedit. i. ordinavit ut autumnus fertilis anno pleno. i. secundo. influat. i. influentiam faciat. gravidis vis. i. botris repletis. etiam erat solitus reddere. i. assignare varias causas latentis nature. i. rerum naturalium. Nota omne quod movetur ab alio movetur ex septimo philosophorum. ergo celum ab alio movetur. Adhuc autem celum a duplici motore per commentatorem. xij. methaphysice. ab uno coniuncto et appropriato qui vocatur intelligentia a quo movetur effectiue. ab alio motore separato qui est deus a quo movetur in ratione finis. Item dicit orbem celestem esse stabilem. licet enim moveatur et mutet locum secundum partes non tamen secundum totum. et quod tum ad hoc dicitur esse stabilis. i. immobilis. Item causa quare stelle que occidunt iterum orientantur non est alia nisi motus circularis primi mobilis qui secum rapit omnes stellas tam fixas quam erraticas. Item vespere est stella que de vespere sequitur solem occidentem a qua stella mare occidentale dicitur hespericum mare eo quod sol et vespere ibi se mergant non quod ita sit sed quod vulgares sic opinantur. cum enim stelle occidunt propter interpositionem maris inter visum et stellas videntur stelle mergi in mare. Item tempus vernale dicitur placidum. quia est conveniens vite hominis. Est enim tempus veris calidum et humidum in quibus consistit vita ex libro de morte et vita. Et ideo illo tempore producit flores. Nam materia florum est humidum aqueum subtile bene coctum a calido aereo. quia igitur in vere dominatur calidum aereum et humidum aqueum subtile quod parva indiget digestionem. ideo in vere cuius calor temperatus est flores producantur. Item vitis multum

Liber primus.

habundat de humido aqueo et grosso cuius signum est. quod tempore putationis distillat ab eis. quasi humidum lacrimabile: tale autem humidum grossum multum resistit digestionibus. ideo vix ad maturitatem tarde perveniunt sed tempore autumnii. Item Boetius pervenit reddere causas latentes rerum naturalium quod fuit iudicium felicitatis. Nam secundum virgilium. felix qui potuit rerum cognoscere causas. Nunc iacet effeto

Hic ostendit philosophia quomodo boetius destitutus predicta speculatio ne de terrenis cogitabat dicens. Nunc idest tempore doloris Boetius iacet idest prostratus est. effeto. id est. evacuato lumine idest speculatione mentis. et ipse pressus colla. id est. secundum colla gravidis catenis passionum que mentem gravant. gerensque declinatum vultum. id est. inclinatum proinde dere amissionis rerum temporalium. bene cogitur

cernere stolidam terram. idest bona terrena que homines stolidos efficiunt. Nota cathena est ferreum instrumentum quo aliquid contra suam naturam detinetur. Quatuor autem affectus que sunt. gaudium. spes. timor. dolor. similitudinarie dicuntur cathene. quod animi hominis detinet et contra suam naturam et rationem ad illicita trahit. nam ratio semper deprecatur ad optima. ex primo ethicorum. Et propterea Boetius in fine huius primi hortatur fugam passionum. ibi tu quoque si vis. Item nota non est estimandum quod boetius sic esset ita evacuatus lumine mentis sicut littera sonat. quod alii fuisset insufficientes propositum huius libri. sed philosophia loquitur hoc passim. Ille. nam est merus stultus qui inclinat se ad terrena diligendo ipsa et non elevando intellectum suum ad speculabilia quibus non fuit boetius. Unde. d. Augustinus. Tales sunt homines qualia sunt ea que diligunt. quod dilectio transmutat diligentem in similitudinem rei quam diligit. hec marquardus.

Prosa secunda primi libri.

Ed medicine inquit potius. Hic incipit secunda prosa huius primi in qua philosophia inuestigat morbum Boetii ex quibusdam signis. secundo solatur ipsum ne desperet. secunda ibi Cumque me non. Primum dicit philosophia O Boetii ego possem multa conqueri de perturbatio mentis tue. sed nunc potius medicine tempus est quam querere. vero pro huius. id est. tunc mulier illa intenta in me totis luminibus. id est. oculis. ait. es tu ne ille qui quondam tempore inventus nutritus nostro lacte. id est. facilibus documentis in etate aut perfecta educatus idest nutritus nostris alimentis. id est. doctrinis difficilioribus. tu evaseras. id est. perveneras in robur. id est. in fortitudinem virilis animi. atqui pro certo nos contuleramus tibi arma talia. id est. documenta que nisi pro abiectione per oblivionem ipsa tuerentur te inuicta firmitate. dicit philosophia agnoscis ne me. quid taces siluisti ne pudore. id est. verecundia. an stupore

Mature varias reddere causas.
Nunc iacet effeto lumine mentis.
Et pressus gravibus: colla catenis
Declinatumque gerens: pondere vultum
Cogitur heu stolidam: cernere terram

Prosa secunda primi libri

Ed medicine inquit potius tempus est quam querere. B. Tu vero totis in me intenta luminibus. P.

Prosa. ii.

idest mentis alienatione. ego mallem. id est. magis vellem te siluisse pudore. sed ut ego video stupor oppressit te. Nota quod philosophia in deplangendo Boetium non facit longam moram ne Boetius desperet super infirmitate sua. ergo dicit philosophia magis esse tempus medicine quam querere. Item boni medici est totis oculis diligenter respicere faciem infirmi eo quod in facie magis apparent signa pronosticationis infirmitatis. ideo philosophia dicit

Tu es ne ille aut qui nostro quondam lacte nutritus nostris educatus alimentis in virilis animi robur evaseras. Atqui talia contuleramus arma que nisi prius abiectiones. inuicta te firmitate tuerentur. Agnoscis ne me. Quid taces. Pudore an stupore siluisti. mallem pudore. sed te ut video stupor oppressit Boetium. Cumque non modo tacitum sed

esse intuita boetium totis luminibus. Item per arma philosophia intelligunt precepta philosophica que persuadent mie extolli per speris nec deprimi aduersis. hortatur enim nos philosophia ad magnanimitatem. magnanimus autem est qui contra difformes insultus fortunae unanimi mentis constantia militat. De his et similibus preceptis philosophicis bo

etiam oblitus fuit propter dolorem. Nota taciturnitas quicquid provenit ex pudore. quicquid ex stupore. quicquid enim manifestatur alicui aliquid quod vellet celari ipse efficit verecundus et oculi eius deprimuntur. facies eius rubet et advertitur. et lingua eius in loquendo ligatur. Nota quod stupor uno modo est habundans admiratio mentis ut ibi papa stupor mundi. Alio modo est mentis alienatio et sic accipitur in proposito et inducit taciturnitatem. ex quo enim motus lingue est secundum proportionem ad fantasiam turbat fantasiam. sic pertingit in alienatione mentis prepedi lingua in loquendo. ergo dicit philosophia pudore an stupore siluisti. et quod taciturnitas perveniens ex stupore deterior est quam que catur ex pudore cum ipsa causetur ex aliquo defectu interiori. id dicit philosophia mallem pudore siluisses. Nota secundum Augustinum pudor est corporis sed pudicitia est mentis. Est autem pudor verecundia ex aliquo casu innata auferens memoriam sed impediens linguam. Stupor autem est casus memoriam auferens et linguam impediens. et peius est tacere stupore quam pudore. quod melius est memoriam retinendo non loqui quam loqui et memoria carere. Nota philosophia dicit boetium habuisse nutritum suo lacte per nutrimentum lactis intelligit tria. id est. grammatice. logica. et rethorice. quibus iuvenes sunt recreati informandi tanquam facilibus documentis sicut puer lacte nutrimento molli et facilis digestionis nutrit Sed per hoc quod dicitur virilis animi robur evaseras. id est. ad sciam mathematicam et. quantaquam per sciam magis subtilem homo perfecte etatis efficit. Nota philosophia tulit Boetium arma non corporalia sed spiritualia. sicut sunt virtutes intellectuales quas enumerat Aristoteles. vi. ethicorum. et sunt illa. intellectus. sapientia. scientia. ars et prudentia. Et similes virtutes cardinales que sunt quatuor. id est. prudentia. iustitia. temperantia et fortitudo. Et dicuntur cardinales quod quandam principalitatem sibi vendicant. id est. materiam circa quam habent fieri. Illa enim arma abiecit Boetius quod spiritualibus adhefit appetitui sensitivo annuens et ab attentione celestium sequestratus. Et de istis armis dicit Apostolus. Abiecte ergo opera tenebrarum et induimini arma lucis sic ut in die boneste abulem. Cumque non modo tacitum. Hic philosophia consolatur Boetium ne desperet dicens. Cum